

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Педагогічний факультет

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
кафедри педагогіки імені Богдана Ступарика

№ 25

Івано-Франківськ

«НАІР»

2016

УДК 37.0(47786)
ББК 74.58 (4 Укр)

*Друкується відповідно до рішення
кафедри педагогіки імені Богдана Ступарика
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол
№ 7 від 31 січня 2013 р.)*

**Інформаційний бюлетень кафедри педагогіки імені Богдана Ступарика.
– Івано-Франківськ: НАІР, 2016. - № 25. – 84 с.**

Матеріали випуску включають публікації студентів, магістрантів і аспірантів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Херсонського державного університету з актуальних питань теорії та практики навчання і виховання у різних типах навчальних закладів.

Редколегія випуску:

Голова редколегії:

Завгородня Т.К., доктор педагогічних наук, професор.

Члени редколегії:

відповідальний редактор Стражнікова І.В. - доктор педагогічних наук,
професор

Єгорова І.В. - кандидат педагогічних наук, доцент

Прокопів Л.М. - кандидат педагогічних наук, доцент

Луганськ, 2002. – 20 с.

4 Воронин Г.В. Современная музыкальная система как самоотражение организации бессознательного / Г. В. Воронин // Бессознательное: Природа, функции, методы исследования: В 4 т. / Под общ. ред. А.С.Прангишвили. – Тбилиси: Мецниерба, 1978. – Т. 2. – С. 607-621.

5. Выготский Л. С. Психология искусства / Л. С. Выготский / Под ред. М.Г.Ярошевского. – М.: Педагогика, 1987 – 344 с.

6. Горбуліч Г. В. Естетичний катарсис як предмет музичного інтересу / Г.В.Горбуліч // Гуманізація навчально-виховного процесу : Зб. наук. пр. – Вип. XVI / За заг. ред. В. І. Сипченка. – Слов'янськ: Вид. центр СДП, 2002 – С. 183-187.

7. Дряпіка В. І. Орієнтації студентської молоді на цінності музичної культури (соціально-педагогічний аспект) / В. І. Дряпіка. – К.-Кіровоград: Державне Центрально-Українське вид-во, 1997. – 215 с.

8 Кабалевский Д. Б. Как рассказывать детям о музыке? / Д.Б.Кабалевский – 3-е изд. – М.: Просвещение, 1989. – 191 с.

9 Каган М. С. Социальные функции искусства / М. С. Каган. – Л.: Знание, 1978. – 34 с.

10. Карпенко И. М. Катарсис как методологическая основа формирования духовной культуры личности / И. М. Карпенко // Вісник Луганського державного пед. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – 2001. - № 9. – С. 85-91.

11. Ластовецька-Соланська З.М. Музичні цінності та потреби в сучасному культурному континумі України / З. М. Ластовецька-Соланська: автореф. дис. канд. мистецтвознавства 17.00.01 – Львів, 2007. - 20 с.

12. Сілютіна І. Н. Формування емоційної культури студентів педагогічного училища засобами мистецтва / І. Н. Сілютіна: автореф. дис. канд. пед. наук: спец. 13.00.04. – Луганськ, 1998 – 24 с.

13 Фурман А.В. Модульно-розвивальне навчання: принципи, умови, забезпечення / А. В. Фурман монографія. – К.: Правда Ярославичів, 1997. – 340 с.

14. Юсфин А. Музыка и проблемы глобальной экологии человека / А.Юсфин // Советская музыка. – 1990. - №8 – С.10-16.

Наталія Басараб

(аспірант I курсу кафедри педагогіки імені Богдана Ступарика)

(Наук. керівн. – Т.К. Завгородня, док. пед. наук, професор)

ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ЦЕЛЕСПРЯМОВАНЕ ПЕДАГОГІЧНЕ ФАХОВЕ ЗРОСТАННЯ

Підготовка вчителів є одним із провідних завдань освіти, оскільки вчитель був, є і залишається головною дійовою особою, покликаною реалізувати її цілі. Поняття «професійна підготовка вчителя» змінювалося разом із еволюцією поглядів на мету навчання і виховання, уявленнями про його професійні характеристики і якості. Кожна країна зацікавлена в тому, щоб підготувати таких учителів, які б знали наукову теорію і володіли сучасною методикою навчання дітей та молоді [7, с. 14].

Післядипломна педагогічна освіта покликана забезпечувати неперервне професійне зростання, розвиток творчого потенціалу, професійне й особистісне вдосконалення та самореалізацію педагога, отже – його професіоналізацію, що трактується як опанування професією [3, с. 43]. Цей процес є цілеспрямованим, довготривалим і відкритим. За умови відповідального, творчого та сумлінного

ставлення до професії, він передбачає досягнення вчителем найвищого ступеня професійної майстерності, розвитку педагогічної культури, що мають стати закономірним результатом впливу післядипломної освіти на особистість фахівця.

Підвищення кваліфікації вважається центральною ланкою сучасної післядипломної освіти. На цьому наголошено в Державній національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття), де її основними завданнями було визначено необхідність «задоволення інтересів громадян у постійному підвищенні професійного рівня відповідно до потреб ринку праці, здійснення соціального захисту; забезпечення потреби суспільства і держави у висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівцях» [1, с.5]. Оскільки формування такого фахівця передбачає його становлення як суб'єкта педагогічної праці впродовж усієї професійної діяльності.

Функціонування післядипломної освіти як основи для постійного професійного самовдосконалення вчителів, спроможне забезпечити готовність до здійснення педагогічної праці, яка передбачає, як зазначає О.Єльникова здатність до організації традиційної та інноваційної діяльності людини в їх ефективному поєднанні, що акумулює вмотивованість до такої роботи, обізнаність про різноманітність педагогічних технологій та особливості їх упровадження в освітній процес початкової школи, уміння адекватно аналізувати результати власної діяльності та коригувати її надалі [2, с. 52]. Така підготовка впливає на рівень професійного розвитку вчителів початкових класів.

На розвиток післядипломної педагогічної освіти нині впливають сучасний стан педагогічної науки, визначення професійних потреб вчителя, вимоги до його фахового, культурного, особистісного рівнів, вивчення і критичний аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду, стратегічні напрями покращення якості педагогічної освіти та інші чинники. Функціонування сучасної системи підвищення кваліфікації вчителів спрямоване на постійне оновлення педагогами теоретичних знань, удосконалення професійних умінь і навичок. Відтак основним завданням післядипломної освіти вчителів початкових класів виступає їхнє цілеспрямоване фахове зростання, підвищення рівня професійної майстерності та кваліфікації. Учителі початкових класів постійно виконували різнорівневі функції: вчителя, вихователя, психолога з усіма висунутими до нього державою і суспільством професійними вимогами (безпосередньо під час урочної та позаурочної діяльності, у продовж співпраці з учнями та їх батьками); учня або наставника (в методичній діяльності школи, району, області залежно від віку, кваліфікаційної категорії, досвіду професійної діяльності); учня і дослідника (у курсовий період, у шкільній та самоосвітній діяльності) [5, с. 15]. З метою продуктивного виконання всіх функцій та видів педагогічної діяльності важливим є розвиток пізнавальної творчої активності педагога, який має забезпечити ця складова системи неперервної педагогічної освіти. Врахування освітніх потреб

фахівців і використання їх професійного досвіду в побудові змісту післядипломної освіти сприятиме підвищенню ефективності навчання педагогів, впливаючи на результати їхньої практичної педагогічної та самостійної дослідницької діяльності, що зможе забезпечити професіоналізацію вчителів початкових класів в умовах післядипломної освіти.

Враховуючи специфіку роботи педагогів у початковій ланці шкільної освіти, дослідниця В. Приймакова визначає такі функції післядипломної освіти вчителів початкових класів:

- * мотиваційна (усвідомлення значущості професії та стимуляція пізнавальної творчої та професійної діяльності), інформаційно-аналітична (оновлення знань, усунення прогалин, критичний аналіз інформації, творче її використання);

- * інноваційно-розвивальна (розвиток пізнавальної, духовно-моральної, інтелектуальної, емоційно-вольової, творчої сфер особистості з використанням інновацій);

- * акмеологічна (стимулювання прагнення досягнення вершин професійного та особистісного розвитку й удосконалення);

- * інтегративно-прогностична (здатність до аналізу, рефлексії, корекції професійного досвіду фахівця на засадах інтеграції новостворених уявлень у наявний досвід та прогнозування подальшої діяльності) [6, с. 80].

Особливу увагу необхідно звернути на те, що на сучасному етапі інститути післядипломної освіти стали експериментальним майданчиком у масштабі країни для відпрацювання нових за змістом методик навчання у формі взаємного спілкування (викладач – слухач) [4, с. 80], навчання в діалозі, навчання в дискусії, обговоренні, навчанні, що допускає різноманітні підходи до питань, що розглядаються. Освіта вчителів початкових класів не припиняється після здобуття вищої педагогічної освіти, а здійснюється впродовж професійної діяльності фахівців. Вона має свою специфіку і в різні історичні періоди, характеризується певними відмінностями, особливостями. Відтак поняття «розвиток післядипломної освіти вчителів початкових класів» розуміємо як відкритий динамічний процес поступових змін у діяльності відповідної системи закладів і установ, що відображає еволюцію завдань, змісту, структури, форм і методів у діяльності початкової шкільної та післядипломної педагогічної освіти, спрямованих на професійне зростання фахівців.

Список використаних джерел

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). – К.: Райдуга, 1994. – 62 с.
2. Єльнікова О. Реформування післядипломної освіти в межах загальної реформи системи освіти / О. Єльнікова // Директор школи. Шкільний світ. – 2015. – № 1. – С. 51-55.
3. Клокар Н. Диференційований підхід до підготовки вчителів у системі післядипломної педагогічної освіти / Н. Клокар // Шлях освіти. – 2006. – № 1. – С. 41-44.

4. Мазур Л. Постаць учителя: зміна статусу та завдання післядипломної освіти / Л. Мазур // Директор школи. Шкільний світ. – 2010. – № 12. – С. 19-25.
5. Ніколенко Л. Андрагогічний підхід до навчання дорослих у системі післядипломної освіти / Л. Ніколенко // Обрії. – 2010. – № 1. – С. 17-18.
6. Примакова В.В. Післядипломна освіта вчителів початкових класів у структурі неперервної освіти України / В.В.Примакова // Молодий вчений. – 2016. – №2 (29). – С. 329-332.
7. Чернишов О. Моделювання післядипломної педагогічної освіти на засадах неперервності професійного розвитку / О. Чернишов, Е. Соф'янець // Рідна школа. – 2011. – № 4-5. – С. 14-18.

Ангеліна Василів

*(спеціальність «Педагогіка вищої школи»,
магістрантка I курсу, Педагогічний факультет)*

Т.К.Завгородня

(Наук.керівн. - док. пед. наук, професор)

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ ШКІЛ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

У наш час рівень самостійності дитини має величезне значення як у навчальному процесі, так і в повсякденному житті загалом. Сьогодні у кожній школі, у кожному класі, незалежно чи це початкова, середня чи старша школа, вчитель зустрічається з такою проблемою як різний рівень знань дітей у класі. Якщо одна дитина знає таблицю множення досконало і з легкістю використовує її, то інша ще навіть і половини цієї таблиці може не знати. Тому вчителю на допомогу приходять такий метод роботи, як самостійна робота.

Самостійність у навчанні – це одна із важливих передумов оволодіння дітьми знань, умінь та формування навичок. Якщо вчитель буде правильно та регулярно застосовувати самостійну роботу, то це допоможе розвивати у дітей такі процеси як пам'ять, увагу, уяву, здатність критично, творчо мислити і в цілому формує у дітей таку рису як самостійність.

Проблемами організації самостійної роботи учнів займалися багато вчених. Перші з них це давньогрецькі вчені, такі як Аристос, Сократ, Платон, Аристотель. Вони глибоко і всебічно обґрунтували значимість добровільного, активного і самостійного оволодіння дитиною знаннями. Тому що саме така діяльність приносить дитині радість і задоволення і тим самим усуватиме пасивність з його боку у придбанні нових знань.

Їхніми наступниками були Мішель Монтень, Франсуа Рабле, , Томас Мор, котрі в епоху похмурого середньовіччя, в розпал процвітання в практиці роботи школи схоластики, догматизму і зубріння, на свій страх та ризик, все таки вимагали навчати дитину самостійності, виховувати у ній вдумливу, критично мислячу людину.

ЗМІСТ

Барна Л., Савчук Б.П. Педагогічні методики виховання студентської молоді засобами музичного мистецтва	3
Басараб Н. Післядипломна освіта вчителів початкових класів як цілеспрямоване педагогічне фахове зростання	8
Василів А., Завгородня Т.К. Організація самостійної роботи учнів початкових шкіл у процесі навчання	11
Дедерчук М., Прокопів Л.М. Суть поняття «інтелектуальна обдарованість студентів».....	15
Деніга М., Савчук Б.П. Науково-теоретичні основи використання шкільного красзнавства у початковій школі	21
Дроняк І. Психолого-педагогічні особливості спостережливості студентської молоді	27
Захарко В. Формування естетичної культури студентської молоді	32
Мечержак О. Реалізація народознавчого компоненту змісту освіти як чинник розвитку компетенцій майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу	35
Прилепська Л., Горлова А.В. Проблемне навчання – засіб розвитку творчого потенціалу особистості дитини	38
Прокопів В., Стинська В.В. Професійна мотивація викладача ВНЗ: дефінітивно-понятійна сутність	46
Проценко З., Горлова А.В. Використання проектних технологій як необхідна умова розвитку особистості учня початкової школи	49
Самборський С., Нагачевська З.І. Сецесія студентів Східної Галичини початку ХХ ст.: причини, сутність, виховний потенціал	54
Самухов С. Історіографія проблеми використання методів формування розумової самостійності майбутніх викладачів	57
Стефанишин Г., Стражнікова І.В. Організація виховної роботи зі студентами у ВНЗ	63
Стефанюк А. Структура «іміджу» викладача вищого навчального закладу	69
Шафар Г. Ціннісне ставлення студентської молоді до свого здоров'я: дефінітивно-понятійна сутність	73
Ябчанка М., Стражнікова І.В. Науково-дослідна робота студентів як форма навчального процесу.....	77

Наукове видання

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
кафедри педагогіки імені Богдана Ступарика

№ 25

Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори.

В авторській редакції
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 4,88
Наклад 100 прим.

ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,
тел. (034) 250-57-82, (050) 433-67-93
email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів
видавничої продукції №4191 від 12.11.2011р.